



TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta



PRÁVNÍ ASPEKTY PŘESHRANIČNÍ FÚZE

Bakalářská práce

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Lukáš Syrovátka**

Vedoucí práce: Mgr. Karel Severa



ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lukáš Syrovátka**
Osobní číslo: **E12000674**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Právní aspekty přeshraniční fúze**
Zadávací katedra: **Katedra podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Popište přeshraniční fúzi obchodních společností.
2. Srovnejte přeshraniční fúzi s jinými způsoby převzetí obchodní společnosti zahraniční osobou.
3. Rozeberte případ přeshraniční fúze obchodních společností.
4. Navrhněte optimální převzetí obchodní společnosti.

Rozsah grafických prací: dle potřeby dokumentace

Rozsah pracovní zprávy: 35 normostran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁK, T. Přeměny a přeshraniční přeměny obchodních společností a družstev. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7357-970-8.

JOSKOVÁ, L., P. ČOUKOVÁ, T. PODŠKUBKA a J. ŠAFRÁNEK. Fúze - právo, účetnictví a daně. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2012.

ISBN 978-80-7201-885-7.

KOKKORIS, I. Merger Control in Europe. The Gap in the ECMR and National Merger Legislations. London: Routledge, 2010. ISBN 9780415565134.

SMRČKA, L. Ovládnutí a převzetí firem. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012.

ISBN 978-80-7400-442-1.

Nařízení Rady ES č. 139/2004, o kontrole spojování podniků

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/56/ES, o přeshraničních fúzích kapitálových společností

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz).

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Karel Severa**

Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Konzultant bakalářské práce: **JUDr. Eva Karhanová Horynová**


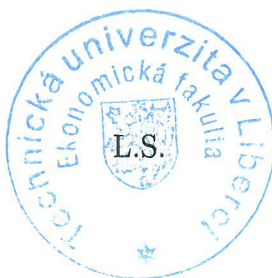
Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **7. května 2015**



doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan



prof. Ing. Ivan Jác, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2014

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá právními aspekty přeshraničních fúzí obchodních společností. Jak vyplývá z názvu, hlavní náplní práce je vymezení právní úpravy přeshraničních fúzí a to především z hlediska Českého právního řádu a evropských nařízení a směrnic. Je zde popsán celý proces fúze od zahájení až po zápis do obchodního rejstříku a určeny další nezbytné náležitosti a dokumenty související s ním. Dále se práce zabývá právy a povinnostmi zúčastněných společností, jejich zaměstnanců a věřitelů, daňovými otázkami a správními povinnostmi. V posledních kapitolách teoretické části je věnován prostor kontrole přeshraničních fúzí a také jejich porovnání s dalším způsobem převzetí podniku, kterým je akvizice a jejich základní členění. Praktická část práce je zaměřena na konkrétní případ přeshraniční fúze sloučením mezi českou a slovenskou společností. Výsledkem práce je vlastní návrh na optimální způsob převzetí.

Klíčová slova

přeshraniční fúze, právní řád, směrnice, kontrola, akvizice, praktický příklad, optimální převzetí

Annotation

Legal aspects of cross-border mergers

This thesis deals with the legal aspects of cross-border mergers of companies. As the name suggests, the main task is to define the regulation of cross-border mergers and especially from the aspect of Czech law and European regulations and directives. It is described here the whole merger process from start to incorporation and other necessary particulars and documents related thereto. Furthermore, the work deals with the rights and obligations of the participating companies, their employees and creditors, tax issues and administrative duties. The last chapters of the theoretical part is devoted checking cross-border mergers and compare them with another way of the takeover, which is the acquisition and its basic structure. The practical part is focused on the specific case of cross-border merger by acquisition between the Czech and Slovak companies. The result is a custom design for the optimal way of takeover.

Keywords

cross-border mergers, the rule of law, regulations, control, acquisition, practical example, optimal takeove

Obsah

ÚVOD	10
1 OBECNÝ POHLED NA FÚZE	12
1.1 CHARAKTERISTIKA FÚZE	12
1.1.1 <i>Rozlišujeme dvě formy fúze</i>	12
1.1.2 <i>Další rozdělení fúzí</i>	12
1.2 HLAVNÍ DŮVODY MOTIVACE K USKUTEČNĚNÍ FÚZÍ	13
1.2.1 <i>Hledisko nabyvatelů</i>	13
1.2.2 <i>Hledisko získávaných účastníků</i>	14
1.2.3 <i>Důvody proti fúzím</i>	14
2 PRÁVNÍ ÚPRAVA PŘESHraniČNÍ FÚZE	15
2.1 SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY Č. 2005/56/ES, O PŘESHraniČNÍCH FÚZÍCH KAPITÁLOVÝCH SPOLEČNOSTÍ	15
2.2 PŘESHraniČNÍ FÚZE DLE ZÁKONA Č. 125/2008 SB. O PŘEMĚNÁCH OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ A DRUŽSTEV	17
2.2.1 <i>Základní dokumenty přeshraniční fúze</i>	17
2.2.2 <i>Rozhodný den</i>	20
2.2.3 <i>Ocenění jmění osoby zúčastněné na přeměně</i>	21
2.2.4 <i>zveřejnění informací o přeshraniční fúzi</i>	21
2.2.5 <i>Schvalování přeshraniční fúze</i>	23
2.2.6 <i>Dokončení a kontrola přeshraniční fúze</i>	23
2.2.7 <i>Zápis přeshraniční fúze do obchodního rejstříku nebo do zahraničního obchodního rejstříku</i>	24
2.2.8 <i>Audit</i>	24
2.2.9 <i>Správní povinnosti</i>	25
2.2.10 <i>Náklady na fúzi</i>	26
2.2.11 <i>Práva zaměstnanců nástupnické korporace</i>	27
2.2.12 <i>Daňové povinnosti při fúzi</i>	27
2.3 KONTROLA PŘESHraniČNÍCH FÚZÍ.....	28
3 AKVIZICE.....	31
3.1 KAPITÁLOVÉ AKVIZICE	31
3.2 MAJETKOVÉ AKVIZICE	32
4 PRAKTICKÝ PŘÍKLAD PŘESHraniČNÍ FÚZE OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ.....	34
4.1 SPOLEČNÝ PROJEKT PŘESHraniČNÍ FÚZE	34
4.1.1 <i>Úvodní ustanovení</i>	35
4.1.2 <i>Prohlášení společnosti</i>	36
4.1.3 <i>Změny stanov, statutárního orgánu a dozorčí rady nástupnické společnosti</i>	36
4.1.4 <i>Práva zaměstnanců a předpokládané dopady přeshraniční fúze na zaměstnance</i>	36
4.1.5 <i>Ocenění aktiv a pasiv zanikající společnosti</i>	37
4.2 DALŠÍ DOKUMENTY O PŘESHraniČNÍ FÚZI.....	37
4.2.1 <i>Zpráva představenstva o přeměně</i>	38
4.2.2 <i>Zpráva pro věřitele a akcionáře společnosti</i>	38
4.2.3 <i>Oznámení pro zaměstnance</i>	39
4.2.4 <i>Znalecké zprávy</i>	39
4.2.5 <i>Sestavení konečných účetních závěrek a zahajovací rozvahy</i>	40
4.3 ULOŽENÍ DOKUMENTŮ DO SBÍRKY LISTIN A ZÁPIS FÚZE DO OBCHODNÍHO REJSTŘÍKU	43
5 NÁVRH OPTIMÁLNÍHO PŘEVZETÍ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI	44
ZÁVĚR.....	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48

Seznam ilustrací a tabulek

Tab. č. 1: Konečná účetní závěrka - rozvaha GEA Klimatizácia, s. r. o. k 31. 12. 2013;

Tab. č. 2: Konečná účetní závěrka - rozvaha GEA Heat Exchangers, a. s. k 31. 12. 2013;

Tab. č. 3: Zahajovací rozvaha GEA Heat Exchangers, a. s. ke dni 1. 1. 2014

Tab. č. 4: Přehled o agregaci a úpravách vlastního kapitálu nástupnické společnosti

Seznam zkratk a značek

a. s. - akciová společnost

Desátá směrnice - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26 října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností

EUR - evropská měna

s. r. o. - společnost s ručením omezeným

TCZK - tisíc korun českých

ÚOHS - Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Zákon o přeměnách - Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev

SOZ - slovenský zákon č. 513/1991 Z.z., Obchodní zákoník

Úvod

Toto téma je velice aktuální vzhledem k dnešní době globalizace, kdy se trhy jednotlivých států nedají považovat za samostatné, ale jako součást světového trhu, kde je stále častější spolupráce se zahraničními podniky a nebo také slučování do mezinárodních korporací. Jedním ze způsobů, kdy dochází ke spojení podniků je přeshraniční fúze, díky níž jsou zúčastněné společnosti na mezinárodním trhu konkurenceschopnější a mají silnější postavení.

Otázkami přeshraničních fúzí se dnes zabývá mnoho odborných publikací, jako například DVOŘÁK, T. *Přeměny a přeshraniční přeměny obchodních společností a družstev*. Hlavním zdrojem informací jsou určitě příslušné zákony a směrnice. Dalšími prospěšnými informačními zdroji mohou být katalogy knihoven, odborné elektronické databáze i zdroje na internetu.

Hlavní náplní práce je popsat právní aspekty přeshraniční fúze, a to především z pohledu Českého právního řádu a Evropských směrnic upravujících slučování podniků. Není zde uvedena problematika fúzí z účetního hlediska. Práce je rozdělena do několika kapitol, které se dále dělí na sub kapitoly. Jako podklad pro teoretickou část sloužili odborné publikace, články, zákony a směrnice.

V úvodní kapitole jsou vysvětleny základní pojmy týkající se přeshraniční fúze, obecné charakteristiky, rozdělení podle formy, hlavní důvody uskutečnění podle jednotlivých hledisek a také možná rizika.

Druhá kapitola se zabývá právní úpravou přeshraničních fúzí. Nejdůležitějšími složkami právní úpravy jsou Desátá Směrnice a Zákon o přeměnách. Skrze tyto zákony a směrnice jsou stanoveny základní dokumenty a ostatní povinné náležitosti. Také časové lhůty, práva zúčastněných společností, zaměstnanců, věřitelů, správní a daňové povinnosti. Je zde také popsán průběh celého procesu slučování podniků a jejich kontrola z hlediska antimonopolního orgánu.

Třetí kapitola se věnuje problematice dalšího způsobu převzetí podniků, tj. akvizicím. Jsou zde uvedeny rozdíly oproti fúzím a základní rozdělení akvizic na kapitálové a majetkové.

Poslední kapitola je zaměřena na konkrétní příklad uskutečněné přeshraniční fúze v minulém roce mezi českou společností GEA Heat Exchangers, a. s. a slovenskou GEA Klimatizácia, s. r. o. Hlavním zdrojem informací pro tuto část byly zveřejněné dokumenty související s přeshraniční fúzí.

Hlavním cílem práce je pochopení problematiky přeshraniční fúze, a to jak z praktického hlediska, tak na konkrétním příkladu a vyvození závěrů pro vlastní návrh optimálního převzetí obchodní společnosti.

1 Obecný pohled na fúze

Tato kapitola popisuje základní charakteristiky fúze, její formy, motivy pro uskutečnění a případná rizika.

1.1 Charakteristika fúze

Fúze představuje jednu z forem přeměn obchodních společností a družstev. Pojmem fúze je označován proces slučování podniků, při němž dochází k zániku alespoň jedné společnosti a převodu majetku, ale také práv a povinností této zanikající společnosti v jedinou nástupnickou společnost.¹

1.1.1 Rozlišujeme dvě formy fúze

- sloučením - jedna ze společností zaniká, a její jmění přechází na existující společnost, se kterou se slučuje. Slučovaná společnost zaniká bez likvidace. Výjimečně se zánik může týkat i více společností.
- splynutím - společnosti zanikají bez likvidace a naopak vzniká nová společnost, která je právním nástupcem všech zúčastněných společností.²

1.1.2 Další rozdělení fúzí:

- horizontální - slučování společností podnikajících ve shodném segmentu trhu
- vertikální - spojení podniků, které na sebe bezprostředně či nepřímo navazují ve výrobním řetězci
- kongenerické - spojují se podniky stejného odvětví, ale jejich výrobky jsou odlišné
- konglomerátní - fúzují se podniky, které podnikají v různých odvětvích

Další specifickou formou, které se budeme podrobněji věnovat v této práci, je **přeshraniční fúze**, při níž dochází ke spojení obchodních společností mající své sídlo v různých členských státech EU nebo jiných státech, které tvoří Evropský hospodářský

¹ § 61 Zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen Zákon o přeměnách)

² JOSKOVÁ, L., ŠAFRÁNEK, J., ČOUKOVÁ, P. a T. PODŠKUBKA: Fúze - právo, účetnictví a daně. Praha: Linde Praha, a. s., 2012. ISBN 978-80-7201-885-7

prostor. Z pohledu českého právního řádu se tedy jedná o spojení s jednou či více zahraničními korporacemi. Nebo se také může jednat o spojení zahraničních právnických osob za předpokladu, že nástupnická společnost bude mít sídlo v ČR³

1.2 Hlavní důvody motivace k uskutečnění fúzí

Fúze společností je velice komplikovaný a nákladný proces, proto je nutné zjistit jaké výhody či nevýhody nám může přinést. Hlavním důvodem je bezesporu maximalizace zisku. Při rozboru se zohledňují se různá hlediska a druhy motivů.

1.2.1 Hledisko nabyvatelů

Týká se předpokládaných mikroekonomických výhod sloučených podniků. Existují různé cesty jak těchto výhod dosáhnout. Proto se rozlišují motivy:

- strategické
 - kvantitativní - úspory z měřítka (snížení fixních nákladů) a úspory z rozsahu (spojení aktivit), odstranění některých transakčních nákladů, zvýšení tržní moci a tím bariér vstupu na trh (možnost větších zisků, bez výraznějšího přílivu nové konkurence), usnadňuje cenovou koordinaci,
 - kvalitativní - časové úspory (schopnost nabídnout produkty v kratší době), zvýšení kvality produktu, koncentrace znalostí
 - dalšími motivy jsou snížení tržního rizika pomocí diverzifikace produkce, zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti, přístup na nové trhy a k novým technologiím

- finanční - týkají se snížení daňové zátěže, tzv. "daňová optimalizace" (účetní přesuny v rámci koncernu), lepší přístup na kapitálový trh, k úvěrovým prostředkům,

- osobní - mají spíše psychologický charakter, týkají se vrcholového managementu společnosti (vyšší motivace z důvodu prestiže, očekávání vyšších odměn)

³ SMRČKA, L. Ovládnutí a převzetí firem. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-442-1.

1.2.2 Hledisko získávaných účastníků

- vlastnické - finanční nouze prodávajícího, možnost vlastních investic do nového podniku, profesionální vzestup, aktuální potřeba likvidity, vyřešení sporů mezi společníky

- podnikatelské - nedostatek prostředků na růstové investice, odstranění zadluženosti, snížení kapitálových nákladů, potřeba soustředění se na klíčové oblasti, odchod mimořádně důležitého partnera

1.2.3 Důvody proti fúzím

Obtížné vedení příliš velkého podnikatelského subjektu a růst administrativních nákladů, střet různých podnikatelských kultur, snížení motivace úspor v nákladech díky snížení soutěžního tlaku ^{4 5}

⁴ SMRČKA, L. Ovládnutí a převzetí firem. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-442-1.

⁵ BEJČEK, Josef. Soutěžní politika a fúze v evropském kontextu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 389 s. ISBN 978-80-210-5067-9.

2 Právní úprava přeshraniční fúze

Regulaci přeshraničních fúzí lze rozdělit do 3 skupin, podle toho jakým právním řádem se bude fúze řídit. Může to být buď právní řád, kterému je podřízena zanikající obchodní korporace. Další možností je podřízení se řádu, kterému podléhá nástupnická korporace. Nejčastějším řešením je však tzv. sdružovací teorie, která zohledňuje všechny právní řády, jimž podléhají všechny zúčastněné korporace. Požadavky jednotlivých právních řádů na průběh přeshraniční fúze se v případě sdružovací teorie slučují tak, že se prosadí ten přísnější požadavek.⁶

2.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/56/ES, o přeshraničních fúzích kapitálových společností

Je to jedna z hlavních právních úprav přeshraničních fúzí. Byla schválena 26. října 2005 a na rozdíl od předchozích nařízení umožnila širšímu okruhu společností zúčastnit se přeshraniční fúze. Konkrétně se týká fúzí kapitálových společností se sídlem v Evropské Unii a podléhajícím právním řádům různých členských států. V platnost vstoupila 15. prosince 2005.⁷

Hlavními důvody přijetí směrnice byla snadnější spolupráce a reorganizace kapitálových společností z různých členských států. Odstranění četných právních a administrativních obtíží a také dotvoření a fungování jednotného trhu. K zajištění těchto cílů obsahuje tato směrnice následující ustanovení pro právní řády členských států:

- Členské státy by měly povolovat přeshraniční fúze kapitálových společností, jestli jejich právní řád povoluje vnitrostátní fúze mezi společnostmi těchto forem.
- každá zúčastněná společnost i třetí osoba se řídí předpisy a formálními požadavky vnitrostátního práva pro vnitrostátní fúzi, pokud není stanoveno jinak. Tyto

⁶ BEJČEK, Josef. Soutěžní politika a fúze v evropském kontextu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 389 s. ISBN 978-80-210-5067-9.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26 října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností (dále jen Desátá směrnice)

požadavky a předpisy by však neměly omezovat svobodu usazování nebo volného pohybu kapitálu a veřejného zájmu

- Stanovení stejných podmínek a minimálního obsahu projektu fúze pro všechny účastníky z různých členských států s možností dohody dalších ustanovení mezi společnostmi.
- Zápis společného projektu fúze i fúze samotné v příslušném veřejném rejstříku pro ochranu zájmů zúčastněných společností a třetích osob.
- Každá fúzující společnost by si měla nechat vypracovat zprávu ke společnému projektu přeshraniční fúze od znalce a tuto zprávu následně schválit na valné hromadě.
- Kontrolu rozhodovacích procesů by měl provádět vnitrostátní orgán příslušný pro danou společnost, zatímco kontrolu konečné fúze by měl provádět vnitrostátní orgán příslušný pro vzniklou přeshraniční fúzi. Dále by mělo být stanoveno, podle kterého právního řádu se určí den nabytí účinnosti fúze.
- Vždy by měly být uvedeny právní účinky přeshraniční fúze pro ochranu zúčastněných osob a stanoveno, pokud fúze nabyla účinnosti, již nemůže být prohlášena za neplatnou.
- Zaměstnanci mají práva na účast ve vzniklé fúzující společnosti. Ostatní jejich práva by měla být upravována vnitrostátními právními předpisy.

Touto směrnicí není dotčeno uplatňování právních předpisů o kontrole spojování podniků, a to jak na úrovni Společenství, nařízením (ES) č. 139/2004 (1), tak na úrovni členských států.⁸

⁸ odst. 1 až 16 Desáté směrnice

2.2 Přeshraniční fúze dle zákona č. 125/2008 Sb. o přeměnách obchodních společností a družstev

Zákon o přeměnách popisuje různé druhy přeměn (fúze, rozdělení, včetně odštěpení, převod jmění na společníka a změna právní formy a přeshraniční přemístění sídla), ale hlavně na rozdíl od dosavadní právní úpravy umožňuje přeměny se zahraničním prvkem, a to konkrétně přeshraniční fúzi obchodních společností a družstev.⁹ Pokud tento zákon některé otázky ohledně fúze neupravuje, použije se podpůrně Občanský zákoník č. 89/2012 Sb.

Tento zákon se dotýká spojení jednoho nebo více českých podniků s jednou či více zahraničními korporacemi. Nebo se také může jednat o spojení zahraničních obchodních korporací za předpokladu, že nástupnická společnost bude mít sídlo v ČR. Všechny zúčastněné korporace musí mít takové právní formy, které se mohou účastnit fúze dle vnitrostátního práva členských států, kterým se řídí.¹⁰

Na rozdíl od desáté směrnice se může fúze zúčastnit i veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. Pokud ale bude mít nástupnická společnost sídlo v České republice, musí mít jednu z těchto právních forem.¹¹

2.2.1 Základní dokumenty přeshraniční fúze

Hlavním dokumentem celého procesu je projekt přeshraniční fúze, který se vypracovává ve více jazykových verzích podle zúčastněných obchodní korporací. Doplnují ho i další dokumenty potřebné pro řádný průběh přeshraniční fúze (Zpráva řídicího nebo správního orgánu, zpráva nezávislých znalců). Vypracovávají ho statutární orgány zúčastněných korporací, které ho také musí schválit a poté se zveřejňuje v Obchodním věstníku. Obsahuje veškeré důležité informace o přeshraniční fúzi.¹²

⁹ Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen Zákon o přeměnách)

¹⁰ § 180 Zákona o přeměnách

¹¹ § 189 a 190 Zákona o přeměnách

¹² JOSKOVÁ, L., ŠAFRÁNEK, J., ČOUKOVÁ, P., PODŠKUBKA, T: Fúze - právo, účetnictví a daně. Praha: Linde Praha, a. s., 2012. ISBN 978-80-7201-885-7

Povinné údaje v projektu fúze

- identifikační údaje zúčastněných i nových korporací (obchodní firma a sídlo, právní forma, IČO)
- rozhodný den přeshraniční fúze
- výměnný poměr podílů společníků zanikající obchodní společnosti vzhledem k podílům v nástupnické obchodní společnosti, ledaže nedochází k výměně podílů
- práva poskytnutá nástupnickou korporací vlastníkům dluhopisů, případně budoucí opatření pro tyto vlastníky
- den, od kterého vzniká akcionářům, společníkům s. r. o. nebo komanditistům právo na podíl na zisku z vyměněných podílů
- všechny zvláštní výhody poskytnuté jednou nebo více zúčastněnými korporacemi statutárnímu orgánu, dozorčí radě, kontrolní komisi či znalci projektu fúze a také podmínky jejich udělení
- údaje o způsobu zapojení zaměstnanců do záležitostí nástupnické korporace
- údaje o ocenění aktiv a pasiv převáděných na nástupnickou korporaci
- pravděpodobné dopady přeshraniční fúze na zaměstnance, zejména v souvislosti s plánovaným propouštěním
- den účetních závěrek zúčastněných korporací použitý pro stanovení podmínek přeshraniční fúze
- v případě fúze sloučením změny zakladatelského právního jednání, pokud nejsou změny uvedeny, k žádným změnám nedochází
- v případě fúze splynutím se uvádí nové zakladatelské právní jednání, dále sídlo, firma, název korporace a bydliště, identifikační čísla členů statutárních a dozorčích orgánů¹³
- počet míst v dozorčí a správní radě, které mají být obsazena osobami volenými zaměstnanci nástupnické akciové společnosti, určují-li tak stanovy nástupnické společnosti

¹³ § 70, § 100 a § 191 Zákona o přeměnách

Některé další údaje o projektu fúze podle typu společnosti:

Společnost s ručením omezeným:

- Výše splacených vkladů a podílů jednotlivých společníků zúčastněných korporací před zápisem fúze do obchodního rejstříku a jejich výše po zápisu fúze do obchodního rejstříku.
- Zda podíl společníka zanikající společnosti vymění za podíl v nástupnické společnosti, nebo jestli jeho účast zaniká.
- Zda se změní výše vkladu nebo podílu dosavadního společníka v nástupnické společnosti.
- Výše případného doplatku společníkům zúčastněných korporací, který nesmí překročit 10 % z částky zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti.¹⁴

Akciová společnost:

- Údaj o poměru v kterém budou akcie nástupnické společnosti vyměňovány za akcie zanikající společnosti včetně údajů o druhu, formě, převoditelnosti, jmenovité hodnotě a dalších podmínkách výměny 100.
- Údaj o vlivu fúze sloučením na akcie dosavadních akcionářů nástupnické společnosti (štěpení akcií, změna druhu nebo formy, jmenovité hodnoty,..)
- Práva, která vznikají vlastníkům účastnických nebo zaknihovaných cenných papírů v nástupnické společnosti.
- Místa v dozorčí nebo správní radě se před zápisem fúze do obchodního rejstříku neobsazují. Volba se provede do 90 dnů po zápisu fúze.
- Není-li splacen emisní kurs, je akcionář povinen k jeho splacení i po zápisu fúze do obchodního rejstříku tak, jak k tomu byl zavázán před tímto zápisem. Při snížení základního kapitálu nebo v případě, že tak stanoví projekt fúze může být tato povinnost splatit emisní kurz prominuta.¹⁵

¹⁴ § 88 Zákona o přeměnách

¹⁵ § 100 a § 101 Zákona o přeměnách

Zpráva řídicího nebo správního orgánu

Je určena pro společníky a členy fúzující společnosti, a měla by zdůvodnit právní a hospodářské aspekty fúze a její dopady na společníky nebo členy, věřitele a zaměstnance. Musí být přístupná 1 měsíc před konáním valné hromady.

Zpráva nezávislých znalců

Vypracovává se z důvodu přezkoumání společného projektu přeshraniční fúze na návrh soudu nebo správního orgánu členského státu. Vypracování této společné písemné zprávy určené pro společníky nebo členy se provádí na účet každé fúzující společnosti a opět musí být zpřístupněna 1 měsíc před konáním valné hromady. Zpráva by měla obsahovat alespoň údaje stanovené v čl. 10 odst. 2 směrnice Rady 78/855/EHS. Znalci mají právo požadovat od každé fúzující společnosti všechny informace, které považují za nezbytné pro splnění svého úkolu. Přezkoumání společného projektu přeshraniční fúze nezávislými znalci ani vypracování zprávy znalců nejsou nezbytné, pokud se na tom dohodnou všichni společníci nebo členové všech fúzujících společností.¹⁶

2.2.2 Rozhodný den

Rozhodný den je stanoven jako den, od něhož se jednání zanikající společnosti považují z účetního hlediska za jednání uskutečněná na účet společnosti nástupnické. Rozhodný den nemůže předcházet o více než 12 měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis fúze. Zanikající společnost uzavírá účetnictví ke dni předcházejícímu rozhodný den fúze. Po rozhodném dnu je stále uložena povinnost vést účetnictví, z důvodu že by fúze nebyla zapsána do obchodního rejstříku. Pokud však dojde k úspěšnému zápisu fúze do obchodního rejstříku, nástupnická společnost zahrne do svého účetnictví i všechny účetní případy zanikající společnosti a stává se poté jedinou účetní jednotkou po rozhodném dnu, sestavuje účetní závěrku (za spojené účetnictví) a podává daňové přiznání na daň z příjmů právnických osob.¹⁷

¹⁶ článek 7 a 8 Desáté směrnice

¹⁷ § 10 Zákona o přeměnách

2.2.3 Ocenění jmění osoby zúčastněné na přeměně

Zákon o přeměnách stanovuje v některých případech povinnost nechat ocenit obchodní jmění zanikající společnosti posudkem znalce. Takto znalecky oceněné jmění zanikající společnosti, které určuje celkovou hodnotu podniku, není důvodem pro změnu ocenění v účetnictví společnosti, ale k následnému výpočtu vlastního kapitálu zanikající společnosti potřebného pro stanovení výměnného poměru akcií/podílů, na základě kterého dojde k vypořádání akcionářů/společníků zanikající společnosti prostřednictvím akcií/podílů nástupnické společnosti.

Pokud při fúzi sloučením dochází ke zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti je zanikající společnost povinna nechat ocenit své jmění posudkem znalce.

Při fúzi splynutím je každá zúčastněná společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost povinna nechat ocenit své jmění posudkem znalce.

Znalecký posudek ocenění jmění musí být vypracován ke dni poslední řádné, mimořádné nebo konečné účetní závěrky zanikající společnosti před zhotovením projektu fúze. Společnost je povinna poskytnout tento posudek všem ostatním zúčastněným společnostem.¹⁸

2.2.4 zveřejnění informací o přeshraniční fúzi

Jestliže je účastníkem fúze česká společnost s ručením omezeným, musí být všem jejím společníkům odeslány potřebné dokumenty alespoň 2 týdny před konáním valné hromady, kde se bude rozhodovat o přeshraniční fúzi. Pokud by se fúze schvalovala mimo valnou hromadu, prodlužuje se doba pro vyjádření společníka na dobu 1 měsíce. Účastní-li se přeshraniční fúze česká akciová společnost, musí být tyto potřebné dokumenty připraveny k nahlédnutí jejím akcionářům také minim. 1 měsíc před konáním valné hromady.¹⁹

¹⁸ § 13 a § 73 Zákona o přeměnách

¹⁹ § 93 a § 119 Zákona o přeměnách

Zveřejnění společného projektu fúze

Společný projekt fúze se dle požadavku směrnice 2005/56/ES ukládá do sbírky listin obchodního rejstříku ve státech všech zúčastněných společností podle právních předpisů každého členského státu, který o dané fúzi má rozhodovat. Oznámení o účasti české korporace na fúzi se musí zveřejnit v Českém obchodním věstníku. Podle § 33 musí osoba zapsaná v obchodním rejstříku, která se účastní fúze uložit společný projekt fúze do sbírky listin obchodního rejstříku a zveřejnit jeho oznámení o uložení a práva společníků podle § 35 až 39 alespoň 1 měsíc přede dnem, kdy má být přeměna schválena.

Výjimkou, kdy osoba zúčastněná fúze nemusí zveřejnit společný projekt fúze v obchodním rejstříku je, pokud uveřejní projekt fúze a upozornění o právech věřitelů na příslušných internetových stránkách, tak aby informace byly dostupné jednoduchým a bezplatným způsobem po dobu alespoň jednoho měsíce před dnem, kdy má být fúze schválena, až do doby 1 měsíce po jejím schválení či neschválení.

Minimální požadavky na zveřejňované informace:²⁰

- Identifikační údaje všech zúčastněných korporací.
- Upozornění společníků, věřitelů a členů zúčastněné korporace na jejich práva.
- Upozornění pro akcionáře zanikající akciové společnosti, že mohou požadovat po nástupnické korporaci, aby odkoupila jejich akcie v nástupnické korporaci, jež obdrží výměnou za své dosavadní akcie v zanikající akciové společnosti.
- Informace, ve kterém zahraničním obchodním rejstříku nebo rejstřících jsou uloženy dokumenty s údaji o každé z těchto zahraničních zúčastněných korporací.
- Informaci o právech věřitelů, společníků a členů každé ze zahraničních zúčastněných korporací podle právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází jejich sídlo.²¹

²⁰ § 33 a § 33a Zákona o přeměnách

²¹ § 59l Zákona o přeměnách; článek 6 Desáté směrnice

2.2.5 Schvalování přeshraniční fúze

Po zohlednění všech dokumentů, které jsou uvedeny v předešlé kapitole 2.2.1 společnost přechází ke schválení společného projektu fúze. Fúzi schvaluje valná hromada každé ze zúčastněných společností.

Valná hromada každé fúzující společnosti má právo určit si podmínky účasti zaměstnanců v nově vzniklé korporaci, které tato valná hromada výslovně potvrdí. Pokud je účast zaměstnanců schvalována později, musí to být nejméně stejným počtem hlasů jako schválení samotné fúze. Dále musí být také pořízen notářský zápis. V případě neschválení těchto podmínek zapojení zaměstnanců dochází k nemožnosti zápisu přeshraniční fúze do obchodního rejstříku.²²

V případě fúze sloučením akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, kdy nástupnická korporace vlastní veškeré podíly s hlasovacím právem v zanikající společnosti se nevyžaduje pořízení znalecké zprávy o přeshraniční fúzi a fúze nemusí být schválena na valné hromadě ani jedním společníkem zanikající korporace.²³

U veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti musí být schválena všemi společníky. Fúze společnosti s ručením omezeným je musí být schválena alespoň 3/4 společníků přítomných na valné hromadě a fúze akciové společnosti musí být schválena alespoň 3/4 akcionářů přítomných na valné hromadě, nestanoví-li tento zákon jinak.²⁴

2.2.6 Dokončení a kontrola přeshraniční fúze

Každý členský stát určí soud, notáře nebo jiný orgán, který provede kontrolu zákonnosti přeshraniční fúze s ohledem na část postupu týkající se každé fúzující společnosti, která se řídí jeho vnitrostátním právem. Příslušný orgán kontroluje zejména, zda fúzující společnosti schválily společný projekt přeshraniční fúze ve stejném znění a zda byla případně vymezena úprava účasti zaměstnanců. Tento kontrolní orgán vystaví následné potvrzení, že právní úkony předcházející fúzi byly řádně provedeny a formální požadavky splněny.

²² § 201,202 a2 03 Zákona o přeměnách; článek 9 Desáté směrnice

²³ § 211 Zákona o přeměnách

²⁴ § 16 § 17 § 21 Zákona o přeměnách

2.2.7 Zápis přeshraniční fúze do obchodního rejstříku nebo do zahraničního obchodního rejstříku

Jakmile nabude projekt přeshraniční fúze účinnosti a je k dispozici osvědčení vydané notářem pro zápis do obchodního rejstříku, které musí obsahovat i prohlášení notáře, že mu byli předloženy veškeré písemnosti, které je povinna česká zúčastněná osoba předložit při fúzi, mohou všechny zúčastněné korporace podat společně návrh na zápis přeshraniční fúze do obchodního rejstříku.²⁵

Realizovaná přeshraniční fúze se podle práva každé ze zúčastněných společností zapisuje do příslušného veřejného rejstříku. Okamžik nabytí účinnosti přeshraniční fúze se však řídí právem členského státu, kterým se řídí nástupnická společnost. Pokud zahraniční právní řád tento okamžik neurčuje, řídí se česká zúčastněná korporace podle českého práva. Touto zemí může přitom být i stát, ze kterého nepochází ani jedna ze zúčastněných společností, má-li se nástupnická společnost řídit právním řádem třetího státu.²⁶

V případě, že se nástupnická korporace bude řídit právním řádem České republiky, pak nastanou právní účinky přeshraniční fúze dnem zápisu do českého nebo zahraničního obchodního rejstříku. Pokud bude mít nástupnická společnost sídlo v jiném členském státě, pak právní účinky české zúčastněné společnosti nabývají dnem, kdy nastaly účinky fúze v zahraničí.²⁷

2.2.8 Audit

Podle Zákona o účetnictví, pokud má při vnitrostátní fúzi alespoň jedna ze zúčastněných obchodních společností povinnost auditu své konečné účetní závěrky, příp. mezitímní účetní závěrky, je nutné nechat provést audit konečné účetní závěrky u všech zúčastněných obchodních společností.

Pokud mají povinnost ověřit konečnou účetní závěrku auditorem všechny osoby zúčastněné fúze, které vedou účetnictví, jsou všechny nástupnické společnosti, je-li účetní

²⁵ § 210 odst. 1 § 59x Zákona o přeměnách

²⁶ § 59k Zákona o přeměnách

²⁷ § 59l § 212 a § 213 Zákona o přeměnách; článek 13 a 14 Směrnice o přeshraničních fúzích kapitálových společností; JOSKOVÁ, L., ŠAFRÁNEK, J., ČOUKOVÁ, P., PODŠKUBKA, T: Fúze - právo, účetnictví a daně. Praha: Linde Praha, a. s., 2012. ISBN 978-80-7201-885-7

jednotkou rozdělovaná společnost nebo společnost po změně právní formy, povinni nechat ověřit zahajovací rozvahu auditorem.

Pokud tento zákon stanoví, že akciové společnosti mají povinnost zpřístupnit nebo poskytnout akcionáři v souvislosti s přeměnou jakoukoli účetní závěrku, zpřístupní nebo poskytne spolu s ní vždy i výroční zprávu vztahující se k této účetní závěrce.²⁸

2.2.9 Správní povinnosti

Sociální zabezpečení

Nástupnická společnost musí do 8 dnů od zápisu fúze do obchodního rejstříku oznámit změny na příslušné správě sociálního zabezpečení zanikajících společností a přehlásit zaměstnance zanikajících společností.

Zdravotní pojištění

Nástupnická společnost musí do 8 dnů od zápisu fúze do obchodního rejstříku ohlásit všem zdravotním pojišťovnám zanikajících společností zánik těchto společností a přehlásit jejich zaměstnance na předepsaném formuláři.

Katastr nemovitostí

Nástupnická společnost musí oznámit změny katastrálnímu úřadu do 30 dnů od zápisu fúze do obchodního rejstříku. K oznámení je nutné doložit zápis fúze do obchodního rejstříku.²⁹

Živnostenské oprávnění

Nástupnická obchodní společnost nebo společník, který nemá příslušné živnostenské oprávnění, může po zápisu fúze do obchodního rejstříku pokračovat dočasně v provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění zanikající nebo rozdělované obchodní společnosti.

²⁸ § 12 Zákona o přeměnách

²⁹ *Účetní řešení fúzí obchodních společností* [online]. 2007 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d3045v4030-ucetni-reseni-fuzi-obchodnich-spolecnosti>

Toto pokračování v provozování živnosti je možné za podmínky, že do 15 dnů ode dne zápisu fúze do obchodního rejstříku písemně oznámí v pokračování v živnosti živnostenskému úřadu a zároveň ohlásí ohlašovací živnost nebo podá žádost o koncesi.

Právo pokračovat v provozování živnosti na základě původních živnostenských oprávnění zaniká vznikem vlastního živnostenského oprávnění, rozhodnutím živnostenského úřadu (u ohlašovací živnosti) nebo také zastavením řízení či zamítnutí žádosti o koncesi (u koncesované živnosti).³⁰

2.2.10 Náklady na fúzi

Na celý proces fúze, který je velmi složitý a podílí na něm mnoho lidí, je potřeba vynaložit mnoho finančních prostředků. Proto obvykle každá zúčastněná společnost provádí předběžnou analýzu současné a budoucí ekonomické situace. Fúze je ekonomicky výhodná v případě, že bude hodnota nově vzniklé korporace větší než hodnota sloučených společností před fúzí.

Konkrétní výše nákladů je samozřejmě individuální podle rozsahu a složitosti procesu fúze. Společnosti obvykle najímají externí firmu, která zajistí většinu potřebných úkonů (kompletní právní servis, nastavení účetních a ekonomických systémů a procesů pro realizaci fúze,..) a které následně zaplatí. Dalšími souvisejícími náklady jsou odměny notářům, znalcům, auditorům, soudní poplatky, úhrady za zveřejnění v obchodním věstníku.³¹

Náklady na činnost znalce včetně odměny platí osoba, která podala k soudu návrh na jeho jmenování. Pokud podalo návrh více osob, platí všichni společně a nerozdílně. Výše odměny znalce se stanoví dohodou. Jestliže se strany na výši odměny nedohodnou, určí ji na návrh účastníka řízení soud, který znalce jmenoval.³²

³⁰ § 14 Zákona č. 445/1991 Sb., o živnostenském oprávnění

³¹ SYNEK, M: Manažerská ekonomika - 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-1992-4

³² § 32 Zákona o přeměnách

2.2.11 Práva zaměstnanců nástupnické korporace

Tato ustanovení se týkají zaměstnanců nástupnické korporace se sídlem na území České republiky a také zaměstnanců dceřiné společnosti nástupnické korporace (společnost v níž má zúčastněná korporace rozhodující vliv) a zaměstnanců pracujících v organizační složce obchodního závodu nástupnické korporace.

Podle Zákona o přeměnách se právem vlivu rozumí právo volit a být volen, jmenovat, doporučovat, souhlasit nebo nesouhlasit s volbou nebo jmenováním členů dozorčí rady, správní rady nebo kontrolní komise nástupnické korporace se sídlem na území České republiky po zápisu přeshraniční fúze do obchodního rejstříku.³³

Nestanoví-li tento zákon něco jiného, nemají zaměstnanci právo na zastoupení v dozorčí radě, správní radě ani kontrolní komisi české nástupnické korporace.

Při jednání o rozsahu práva vlivu zaměstnanců nástupnické korporace zastupuje zaměstnanec vyjednávací výbor zaměstnanců, který musí být povinně zřízen bez ohledu, v kterém členském státu bude mít nástupnická korporace sídlo.³⁴

Dochází-li k převodu činnosti zaměstnavatele nebo jejich části k jinému zaměstnavateli, přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na přejímajícího zaměstnavatele. Práva a povinnosti z kolektivní smlouvy přecházejí na přejímajícího zaměstnavatele na dobu účinnosti kolektivní smlouvy, nejdéle však do konce následujícího kalendářního roku. Zaměstnavatelé jsou povinni informovat odborovou organizaci a radu zaměstnanců o těchto právech a povinnostech nejpozději 30 dnů před vlastním převodem³⁵

2.2.12 Daňové povinnosti při fúzi

S účinností od 1. 1. 2011 nahradil zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, dřívější zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Nová právní úprava ukládá povinnosti při správě daní i subjektům zúčastněným na fúzi. Vedle řady běžných povinností poplatníků se jedná

³³ § 214 a 217 Zákona o přeměnách

³⁴ § 215 a 219 Zákona o přeměnách

³⁵ § 338 a 339 Zákoníku práce č. 262/2006 Sb.

o povinnosti spojené se zrušením subjektu s právním nástupcem a povinnosti uložené nástupnické společnosti.

Zanikající subjekt je povinen informovat správce daně o změně údajů, které je povinen daňový subjekt uvádět při registraci. Ke splnění této povinnosti je stanovena lhůta 15 dnů ode dne, kdy nastala. Dále má povinnost požádat o zrušení registrace s doložením listiny prokazující zrušení. Po zániku společnosti při fúzi přechází daňová povinnost na právního nástupce, který tak získává postavení daňového subjektu namísto zaniklé společnosti. Při fúzi je nástupnická společnost povinna podat řádné daňové tvrzení nebo dodatečné daňové tvrzení o daňové povinnosti zaniklé společnosti (zaniklých společností), a to za část zdaňovacího období ke dni zániku, za kterou dosud nebylo podáno. Lhůta k podání je stanovena do konce následujícího měsíce po zániku zúčastněné společnosti.³⁶

Směrnice č. 90/434/EHS a daňová neutralita fúzí

Po vstupu České republiky do Evropské unie významně ovlivnila českou právní úpravu zdanění příjmů Směrnice Rady č. 90/434/EHS, o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společností z různých členských států. Směrnice upravuje daňovou neutralitu fúzí tedy zajištění, aby zdanění v jednotlivých členských státech nemělo dopad na rozhodování společností o fúzi. Aby nebyly kladeny překážky v podobě omezení, znevýhodnění nebo zvláštních narušení vyplývající z daňových předpisů členských států.³⁷

2.3 Kontrola přeshraničních fúzí

Jedním z důvodů pro realizaci fúzí je snaha podniků dosáhnout konkurenční výhody, a to převážně zvýšením tržní moci díky kterému se stanou dominantními na daném trhu. Taková spojení představují jeden ze způsobů narušení nebo dokonce odstranění hospodářské soutěže.

³⁶ § 127 a 240 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

<http://www.epravo.cz/top/clanky/danovy-rad-a-premeny-obchodnich-spolecnosti-a-druzstev-86756.html>

³⁷ Směrnice rady 90/434/EHS, o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společností z různých členských států (dále jen "Směrnice rady 90/434/EHS")

Proti těmto praktikám zasahuje antimonopolní úřad, který tím tak chrání zdravé konkurenční prostředí. Předmětem jeho posouzení jsou především fúze větších rozměrů, z jejichž spojení by mohlo dojít k situaci, že na trhu bude působit jen pár velkých společností či dokonce jen jediná společnost, která bude na základě své síly určovat podmínky na trhu.

Na úrovni Evropské unie plní úlohu antimonopolního orgánu Evropská komise, která se při vykonávání své činnosti řídí Nařízením Rady ES č. 139/2004, o kontrole spojování podniků. V České republice zastává roli antimonopolního orgánu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), který vychází ze Zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

Hlavním kritériem určujícím, která instituce bude kontrolovat fúzi společností je vliv tohoto spojení na evropský trh, který se odvíjí od výše celkového obrátu společností. Pokud přesahuje danou hranici je fúze přezkoumávána Evropskou komisí. V opačném případě je spojení kontrolováno úřady pro ochranu hospodářské soutěže v daných členských státech. Výjimkou je situace, kdy bude mít fúze významných mezinárodních společností vliv především na jeden členský stát, poté je rozhodnutí o schválení fúze ponecháno antimonopolnímu orgánu příslušné členské země. Fúzující společnosti mohou také požádat o schválení Evropskou komisí, i když jim to zákon neukládá.³⁸

Kritéria spojení, která mají velký význam pro evropský trh a jsou posuzovány Evropskou komisí:

- celkový celosvětový roční obrat všech dotčených společností je vyšší než 5 000 milionů EUR a
- celkový roční obrat každé z nejméně dvou společností v rámci Evropského společenství je vyšší než 250 milionů EUR,

*jestliže však žádná z dotčených společností nedosáhne v jednom členském státě více než dvou třetin svého celkového obrátu za celé Evropské společenství.

³⁸ JOSEF BEJČEK: Soutěžní politika a fúze v evropském kontextu. Praha: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5067-9

Zároveň se do této skupiny řadí i spojení, u nichž:

- celkový celosvětový roční obrat všech dotčených společností je vyšší než 2 500 milionů EUR,
- v každém z nejméně tří členských států je roční obrat všech dotčených společností vyšší než 100 milionů EUR,
- v každém z nejméně tří členských států uvedených pro účely předchozího bodu je celkový roční obrat každé z nejméně dvou dotčených společností vyšší než 25 milionů EUR a
- celkový roční obrat každé z nejméně dvou společností v rámci společenství je vyšší než 100 milionů,

*jestliže však žádná z dotčených společností nedosáhne v jednom členském státě více než dvou třetin svého celkového obratu za celé Evropské společenství.³⁹

Do působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) patří fúze korporací u kterých:

- celkový čistý roční obrat všech spojujících se soutěžitelů dosažený na území České republiky je vyšší než 1,5 miliardy Kč a přitom alespoň dva ze spojujících se soutěžitelů dosáhli na území České republiky čistého ročního obratu vyššího než 250 milionů Kč, nebo
- čistý roční obrat na trhu české republiky alespoň jednoho z účastníků fúze je vyšší než 1,5 miliardy Kč a současně celosvětový čistý roční obrat dosažený dalším účastníkem fúze je vyšší než 1,5 miliardy Kč.⁴⁰

³⁹ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků

⁴⁰ § 12 § 13 Zákona č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

3 Akvizice

Akvizice se od fúze příliš neliší, rozdíl je spíše ve vnímání celého procesu. Fúze je brána jako "přátelské" spojení korporací, které je pro všechny zúčastněné osoby prospěšné, zatímco akvizice je vnímána jako "nepřátelská" akce, z které vyteží jenom jedna strana.

Na rozdíl od fúzí neexistuje v českém prostředí zákon, který by se zabýval přímo akvizicemi, proto je složitější je přesně definovat a určit právní úpravu. Mezi akvizicemi jsou obecně rozlišovány dva typy, a to akvizice kapitálové a akvizice majetkové.⁴¹

3.1 Kapitálové akvizice

Kapitálová akvizice je založena na přesunu rozhodujícího vlivu nad podnikem na jiný subjekt. Při této akvizici investuje akvizitor své volné finanční prostředky do podílů na základním a vlastním kapitálu společnosti v takové míře, která mu ji umožňuje ovládat. Dochází ke spojení podniků do jednoho většího, kapitálově propojeného ekonomického celku, který se skládá z mateřské společnosti a jí ovládaných dceřiných společností. Každý podnik má však vlastní právní subjektivitu. V podstatě se jedná o pořízení dlouhodobého finančního majetku s rozhodujícím vlivem.

Získání podílu na vlastním kapitálu může být uskutečněno například následujícími způsoby:

- získání akcií při emisi na primárním kapitálovém trhu,
- nákup akcií na sekundárním kapitálovém trhu,
- výměny akcií či podílů,
- výsledek kombinovaných a zpětných akvizičních procesů apod.

Jako protihodnota k nákupu akcií či podílů mohou být použity:

- peněžité úhrady nebo
- nepeněžité úhrady – jednotlivá aktiva, podnik, akcie, podíly.

⁴¹ SMRČKA, L. Ovládnutí a převzetí firem. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-442-1

Hlavními důvody a výhodami akvizice je možnost získat vliv v konkurenčním podniku, podíl na zisku nebo dividendy z akcií či podílů. Pro ovládnutou společnost naopak možnost získat prostředky z prodeje obchodního podílu, avšak ostatní pozitivní či negativní dopady akvizice se odvíjí od záměrů akvizitora se společností.

Při kapitálových akvizicích obvykle nedochází k velkým změnám ve fungování společnosti, jelikož nedochází k fyzickým převodům majetku nebo závazků na jinou osobu, ale pouze k prodeji akcií a obchodních podílů, které představují právo ovlivňovat společnost. Jelikož v rámci kapitálové akvizice plynou peněžní prostředky přímo prodávajícímu, nikoliv společnosti, jako v případě majetkové akvizice, liší se ve způsobu zdanění.⁴²

3.2 Majetkové akvizice

Podstatou majetkové akvizice je získání podniku nebo jeho části, včetně veškerého souvisejícího majetku a závazků, a to výměnou za peníze nebo nepeněžní majetek. Na rozdíl od kapitálové akvizice, kdy dochází ke kapitálovému spojení podniků, při majetkové akvizici může podnik fungovat jako samostatný právní subjekt, pokud není prodán celý.

Tyto transakce se od kapitálových akvizic liší:

- vztah nabyvatele a prodávajícího skončí společně s dovršením akvizice, jsou tedy nadále nezávislí, a co je důležité, nevzniká ekonomická skupina
- majetková akvizice je uskutečňována přímo nákupem od cílové společnosti, nelze ji uskutečnit na kapitálovém trhu
- nabyvatel nepořizuje dlouhodobý finanční majetek, ale celý soubor majetku a závazků, které se k danému podniku váží a které zařadí do majetku a závazků své společnosti.

Majetková akvizice se nejčastěji používá v situacích, kdy chce prodávající pokračovat v podnikání a nechce se vzdát dobrého jména podniku. Veškeré změny, které vyplývají ze

⁴² VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizic, fúzí a jiných vlastnických transakcí (vyšší účetnictví)*. 3., aktualiz. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005, 508 s. ISBN 80-7273-127-0.

splynutí majetku a závazků akvizitora jsou zaznamenány v účetní rozvaze. Majetkové akvizice jsou z obecného hlediska složitější, jelikož je nutné řešit daňové otázky odepisování, tvorby zákonných opravných položek, rezerv spojených s nakoupeným podnikem.

Složitější jsou však i z právního hlediska, protože při majetkové akvizici podniku je nutné uzavření písemné smlouvy o prodeji podniku, která musí obsahovat podrobnou definici předmětu prodeje a musí být odsouhlasena společníky nebo valnou hromadou. Touto smlouvou se prodávající zavazuje odevzdat kupujícímu podnik a převést na něj vlastnické právo k podniku a kupující se zavazuje převzít závazky prodávajícího související s podnikem a zaplatit kupní cenu. Kupující tak přebírá všechna práva a závazky původního podniku, který byl převzat. Výjimkou je převod veřejnoprávních závazků (zaplatit daň nebo závazky plynoucí ze sociálního zabezpečení). K tomuto převzetí dochází dnem účinnosti smlouvy o prodeji.⁴³

⁴³ VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí (vyšší účetnictví)*. 3. aktualizované vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005, 508 s. ISBN 80-7273-127-0.

Praktický příklad přeshraniční fúze obchodních společností

V následujících subkapitolách bude podrobněji popsána fúze sloučením mezi společnostmi GEA Heat Exchangers, a. s. (nástupnická společnost) a GEA Klimatizácia, s. r. o. (zanikající společnost), která se uskutečnila v srpnu roku 2014.

Společnost GEA Heat Exchangers, a. s. vznikla vnitrostátní fúzí tří společností 1. 5. 2012. Spojeny byly dvě společnosti z Liberce - GEA LVZ, a. s. a GEA Klimatizace spol. s r. o. a jedna společnost GEA Goedhart, s. r. o. z Nymburka. Je součástí nadnárodního segmentu GEA Air Treatment Systems a na českém a slovenském trhu zajišťuje výrobu a prodej zařízení pro ohřev, chlazení, zvlhčování, odvlhčování a filtraci atmosférického vzduchu. Jedním z hlavních důvodů realizace přeshraniční fúze je zlepšení vzájemné spolupráce a posílení pozic firem koncernu GEA působících v jednotlivých zemích. Konkrétně fúze povede k restrukturalizaci a zjednodušení organizační struktury a v konečném důsledku dojde v rámci skupiny ke snížení administrativní zátěže i celkových nákladů na chod skupiny.⁴⁴

3.3 Společný projekt přeshraniční fúze

Společný projekt byl vypracován dne 22. května 2014 podle ustanovení Zákona o přeměnách a slovenského zákona č. 513/1991 Z.z., Obchodní zákoník (dále jen SOZ), ve znění pozdějších předpisů dne 22.5.2014 a to ve třech identických vyhotoveních (v češtině, slovenštině a němčině). Týká se následujících zúčastněných společností:

GEA Heat Exchangers, a. s. (IČ: 46708375)

se sídlem Slovanská 781, Liberec XXV - Vesec, 463 12 Liberec, Česká republika, zapsána v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem

GEA Klimatizácia, s. r. o. (IČ: 35689161)

se sídlem Odborárska 3, 831 02 Bratislava

zapsána v obchodním rejstříku vedeném Okresním soudem Bratislava I

⁴⁴ GEA Heat Exchangers: o společnosti [online]. 2014 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.gealvz.cz/?L=16>

3.3.1 Úvodní ustanovení

V souladu s příslušnými výše uvedenými ustanoveními a za splnění dalších podmínek stanovených právními předpisy České republiky, Slovenské republiky, ale také Evropské unie došlo v důsledku realizace přeshraniční fúze k zániku zanikající společnosti bez likvidace ke dni 15. srpna 2014, tj. dnem účinnosti zápisu fúze do obchodního rejstříku nástupnické společnosti, který je vedený Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci. Nástupnická společnost převzala práva a povinnosti zanikající společnosti a stala se tak jejím právním nástupcem.

Předmětem tohoto projektu bylo zejména vymezení práv a povinností zúčastněných společností a jejich společníků, věřitelů a zaměstnanců. Projekt byl po uplynutí zákonné lhůty schválen jediným akcionářem nástupnické společnosti. Po vyhotovení tohoto projektu podle práva České republiky, byl sepsán notářský zápis osvědčující uzavření smlouvy o přeshraničním sloučení v souladu s příslušnými ustanoveními SOZ.

Rozhodný den, od kterého se veškerá jednání zanikající společnosti uskutečňují z účetního hlediska na účet nástupnické společnosti byl stanoven na 1. ledna 2014.

Jediným společníkem zanikající společnosti, a tedy vlastníkem podílu o velikosti 100 %, který odpovídá zcela splacenému vkladu ve výši 6 640 EUR je nástupnická společnost. Z toho důvodu nebyl podíl v zanikající společnosti vyměněn za akcie nástupnické společnosti či jejich část a nebyly vypláceny žádné doplatky.

Jediným akcionářem nástupnické společnosti a tedy vlastníkem 100% akcií o celkové jmenovité hodnotě 240 000 000,- Kč je společnost GEA Air Treatment GmbH, se sídlem 44625 Herne, Südstrasse 48 Spolková republika Německo. Základní kapitál se skládá z kmenových akcií na jméno v listinné podobě. Konkrétně 2 kusů o jmenovité hodnotě 100 000 000,- Kč. Dále 3 kusů o jmenovité hodnotě 10 000 000,- Kč a 10 kusů o jmenovité hodnotě 1 000 000,- Kč. Fúze nemá žádný vliv na dosavadní akcie tohoto akcionáře.

V projektu fúze nejsou vymezena práva poskytnutá vlastníků dluhopisů, účastnických cenných papírů nebo zaknihovaných účastnických cenných papírů, které nejsou akciemi

nebo zatímními listy, protože společnost neemitovala žádný z výše uvedených cenných papírů.

3.3.2 Prohlášení společnosti

V každém společném projektu fúze je nutné učinit prohlášení, která zajistí správný průběh fúze. Zúčastněné společnosti prohlásili že:

- dojde k zániku zanikající společnosti bez likvidace
- dojde k přechodu veškerého jmění zanikající společnosti na nástupnickou společnost
- nástupnická společnost vstoupí do právního postavení zanikající společnosti, včetně platných a účinných pracovněprávních vztahů uzavřených mezi zanikající společností a jejími zaměstnanci
- jediný akcionář zůstane jediným akcionářem nástupnické společnosti, protože v důsledku fúze se vlastnická struktura nástupnické společnosti nezmění.
- dojde k vymazání zanikající společnosti z obchodního rejstříku Okresního soudu Bratislava

Dále také prohlásili, že se nevyžaduje pořízení znalecké zprávy ani přezkoumání projektu nezávislým znalcem.

3.3.3 Změny stanov, statutárního orgánu a dozorčí rady nástupnické společnosti

V důsledku realizace procesu fúze se nezměnila ustanovení zakladatelského právního jednání. Statutární orgán rovněž růstal stejný, předsedou představenstva je nadále Ing. Ivan Polívka a členem představenstva pán Ing. Jozef Králik. Dozorčí rada se v důsledku sloučení také nezměnila a členy zůstávají Ing. Jozef Maštálka, Dr. Michael Andersen (předseda) a Marinus Johannes.

3.3.4 Práva zaměstnanců a předpokládané dopady přeshraniční fúze na zaměstnance.

V souladu s ustanoveními Zákona o přeměnách mají zaměstnanci právo volit a být voleni, jmenovat, doporučovat, souhlasit nebo nesouhlasit s volbou nebo jmenováním členů dozorčí, správní rady nebo kontrolní komise.

V důsledku fúze zůstaly práva a nároky zaměstnanců plně zachovány a zaručeny, s tím že realizace fúze pro ně nebude znamenat jiné ekonomické či sociální důsledky a také není plánováno hromadné propouštění. Veškeré pracovněprávní vztahy zůstali bez jakýchkoli změn či omezení nadále platné a účinné, bez nutnosti uzavírat nové pracovní smlouvy, dohody o pracích či jiná právní jednání.

Nástupnická společnost se zavázala k řádnému informování zaměstnanců, popřípadě k zahájení nezbytných vyjednávání, pokud by mělo v budoucnu dojít ke změnám a opatřením vůči těmto zaměstnancům.

3.3.5 Ocenění aktiv a pasiv zanikající společnosti

Na základě fúze nevznikla povinnost ocenění kterékoli ze zúčastněných společností posudkem znalce, neboť nástupnická společnost je jediným akcionářem zanikající společnosti a vlastní všech 100 % jejich akcií. Protože se však nezměnila ani jmenovitá hodnota akcií nástupnické společnosti, zůstane hodnota základního kapitálu nástupnické společnosti po fúzi nezměněna.

Na nástupnickou společnost přešla veškerá aktiva zanikající společnosti v celkové výši 887.827,- EUR. Dále všechny cizí zdroje v celkové výši 578.621,- EUR a také základní kapitál, rezervní fond vytvořený ze zisku, nerozdělený zisk minulých let a výsledek hospodaření běžného období po zdanění v celkové výši 309.206,- EUR. Všechny tyto položky jsou vykázány v konečné účetní závěrce zanikající společnosti. Pro jejich přepočítání na české koruny byl použit kurz 27,425 CZK/EUR devizového trhu vyhlášený ČNB k rozhodnému dni. Přepočtené hodnoty složek aktiv a cizích zdrojů jsou vykázány v zahajovací rozvaze nástupnické společnosti. Po dohodě zúčastněných společností veškerá aktiva a cizí zdroje převezme nástupnická společnost v účetních cenách.⁴⁵

3.4 Další dokumenty o přeshraniční fúzi

Při celém procesu fúze je zapotřebí vyhotovit mnoho dokumentů. Některé z nich musí být zveřejněny na webových stránkách obchodní společnosti nebo v obchodním rejstříku a slouží tak k informování zaměstnanců, akcionářů a věřitelů ale i širší veřejnosti.

⁴⁵ Společný projekt fúze

3.4.1 Zpráva představenstva o přeměně

K 22. květnu 2014 byla také vypracována Zpráva představenstva o přeměně, prostřednictvím které nástupnická společnost vysvětlí a odůvodní projekt přeměny. Protože tato zpráva obsahuje obdobné informace jako společný projekt fúze, nebudu ji zde podrobně rozepisovat, pouze uvedu hlavní body zprávy:

- identifikace zúčastněných společností
- důvody přeshraniční fúze
- odůvodnění výměnného poměru podílů, výše případných doplatků
- vysvětlení opatření ve prospěch vlastníků emitovaných cenných papírů nástupnickou společností
- popis obtíží vyskytnutých při ocenění
- změny ekonomického a právního postavení jediného akcionáře
- dopady fúze na věřitele
- pravděpodobné dopady na akcionáře a zaměstnance⁴⁶

3.4.2 Zpráva pro věřitele a akcionáře společnosti

Tato zpráva byla vyhotovena ke dni 23. května 2014 a obsahuje informace o všech právech, která náleží akcionářům a věřitelům nástupnické společnosti.

Práva věřitelů

Pokud věřitelé nástupnické společnosti přihlásí své nesplatné pohledávky do 6 měsíců ode dne účinnosti fúze, mohou požadovat určitou jistotu vymáhání svých pohledávek. V opačném případě po uplynutí lhůty, pokud by nedošlo k dohodě mezi věřiteli a nástupnickou společností, rozhodne o dostatečném zajištění soud.

Právo na poskytnutí jistoty nemají věřitelé s přednostním právem uspokojení svých pohledávek v insolvenčním řízení nebo se pro účely insolvenčního řízení považují za zajištěné a také ti, kterým vznikly pohledávky až po zápisu fúze do obchodního rejstříku.

⁴⁶ Zpráva představenstva o přeměně

Pokud věřitel prokáže výrazné zhoršení dobytnosti svých pohledávek s tím, že mu společnost neposkytla přiměřené zajištění, může požádat o poskytnutí adekvátní jistoty před zápisem fúze do obchodního rejstříku.

Tyto práva a podmínky se týkají i věřitelů zanikající společnosti.

Práva akcionářů

Každý akcionář má právo vyžádat si informace ohledně zanikající společnosti, které jsou důležité z hlediska fúze podle § 34 Zákona o přeměnách. V sídle nástupnické společnost jsou k dispozici důležité dokumenty k nahlédnutí, které si může každý akcionář vyžádat i v elektronické podobě. Fúze nebude mít žádný vliv na formu, druh, podobu a jmenovitou hodnotu současných akcií GEA CZ. Tyto akcie nepodléhají výměně a protože v důsledku fúze nedojde ke změně právního postavení akcionáře, povinný odkup se neuskuteční.⁴⁷

3.4.3 Oznámení pro zaměstnance

Zúčastněné společnosti musí zajistit informovanost svých zaměstnanců o tomto projektu a seznámit je s ním, aby se následně k němu mohli vyjádřit, což bylo zajištěno pomocí dokumentu "oznámení pro zaměstnance". V něm jsou uvedeny webové stránky, kde jsou dokumenty projektu fúze k nahlédnutí.⁴⁸

3.4.4 Znalecké zprávy

Vzhledem k tomu, že nástupnická společnost je vlastníkem podílu v zanikající společnosti o velikosti 100%, nebylo nutné přezkoumání společného projektu přeshraniční fúze znalcem.⁴⁹

⁴⁷ Zpráva pro věřitele a akcionáře společnosti

⁴⁸ Oznámení pro zaměstnance

⁴⁹ Společný projekt fúze

3.4.5 Sestavení konečných účetních závěrek a zahajovací rozvahy

Konečná účetní závěrka zanikající společnosti byla sestavena jako řádná účetní závěrka ke dni předcházejícímu rozhodný den, tj. k datu k 31. 12. 2013, přičemž tato závěrka byla ověřena auditorem k datu 20. 3. 2014⁵⁰

Tab. č. 1: Účetní závěrka - Rozvaha GEA Klimatizácia, s. r. o. k 31. 12. 2013

Účetní závěrka - Rozvaha GEA Klimatizácia, s. r. o. k 31. 12. 2013	
	EUR
AKTIVA CELKEM	887 827
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0
Dlouhodobý majetek	0
Dlouhodobý nehmotný majetek	0
Dlouhodobý hmotný majetek	0
Dlouhodobý finanční majetek	0
Oběžná aktiva	885 025
Zásoby	8 054
Dlouhodobé pohledávky	240 922
Krátkodobé pohledávky	555 046
Krátkodobý finanční majetek	81 003
Časové rozlišení	2 802
PASIVA CELKEM	887 827
Vlastní kapitál	309 206
Základní kapitál	6 639
Kapitálové fondy	0
Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	664
Výsledek hospodaření z minulých let	441 813
Výsledek hospodaření běžného účetního období	- 139 910
Cizí zdroje	578 621
Rezervy	102 643
Dlouhodobé závazky	662
Krátkodobé závazky	475 316
Bankovní úvěry a výpomoci	0
Časové rozlišení	0

Zdroj: vlastní zpracování

⁵⁰ Auditor report and financial statements_2013

Konečná účetní závěrka nástupnické společnosti byla sestavena jako řádná účetní závěrka ke dni předcházejícímu rozhodný den, tj. k datu k 31. 12. 2013, přičemž tato závěrka byla ověřena auditorem k datu 1. 4. 2014⁵¹

Tab. č. 2: Účetní závěrka - Rozvaha GEA Heat Exchangers, a. s. k 31. 12. 2013

Účetní závěrka - Rozvaha GEA Heat Exchangers, a. s. k 31. 12. 2013	
	TCZK
AKTIVA CELKEM	1 412 614
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0
Dlouhodobý majetek	474 366
Dlouhodobý nehmotný majetek	5 230
Dlouhodobý hmotný majetek	466 189
Dlouhodobý finanční majetek	2 947
Oběžná aktiva	935 727
Zásoby	182 709
Dlouhodobé pohledávky	0
Krátkodobé pohledávky	366 840
Krátkodobý finanční majetek	366 178
Časové rozlišení	2 521
PASIVA CELKEM	1 412 614
Vlastní kapitál	598 592
Základní kapitál	240 000
Kapitálové fondy	27 422
Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	48 000
Výsledek hospodaření z minulých let	123 068
Výsledek hospodaření běžného účetního období	160 102
Cizí zdroje	814 022
Rezervy	42 706
Dlouhodobé závazky	6 574
Krátkodobé závazky	764 742
Bankovní úvěry a výpomoci	0
Časové rozlišení	0

Zdroj: vlastní zpracování

Mezitímní účetní závěrky zúčastněných společností nebyly sestaveny, protože od sestavení konečných účetních závěrek neuplynulo více než 6 měsíců do dne vyhotovení společného projektu fúze.

⁵¹ účetní závěrka 2013

K rozhodnému dni, tj. 1. 4. 2014 byla sestavena Zahajovací rozvaha nástupnické společnosti, která byla ověřena auditorem k datu 26. května 2014. Obsahuje souhrnné hodnoty z konečných účetních závěrek zúčastněných společností. Při jejím sestavení se použila metoda agregace jednotlivých položek aktiv a pasiv, která je podrobněji znázorněna v tabulce po zahajovací rozvahou. Veškeré složky majetku a zdrojů krytí byly převedeny v účetních cenách.

Tab. č. 3: Zahajovací rozvaha GEA Heat Exchangers, a. s. k 1. 4. 2014

Zahajovací rozvaha GEA Heat Exchangers, a. s. k 1. 4. 2014	
	TCZK
AKTIVA CELKEM	1 435 473
Pohledávky za upsaný základní kapitál	0
Dlouhodobý majetek	474 082
Dlouhodobý nehmotný majetek	5 230
Dlouhodobý hmotný majetek	466 189
Dlouhodobý finanční majetek	2 663
Oběžná aktiva	958 793
Zásoby	182 930
Dlouhodobé pohledávky	6 607
Krátkodobé pohledávky	380 856
Krátkodobý finanční majetek	388 400
Časové rozlišení	2 598
PASIVA CELKEM	1 435 473
Vlastní kapitál	606 788
Základní kapitál	240 000
Kapitálové fondy	27 422
Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	48 018
Výsledek hospodaření z minulých let	291 348
Výsledek hospodaření běžného účetního období	0
Cizí zdroje	828 685
Rezervy	45 521
Dlouhodobé závazky	6 592
Krátkodobé závazky	776 572
Bankovní úvěry a výpomoci	0
Časové rozlišení	0

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. č. 4: Přehled o agregaci a úpravách vlastního kapitálu nástupnické společnosti

	GEA Heat Exchangers a. s. (TCZK)	GEA Klimatizácia s. r. o. (EUR)	GEA Klimatizácia s. r. o. (TCZK)	Agregace	Úpravy	Zahajovací rozvaha k 1. 1. 2014 (TCZK)
Základní kapitál	240 000	6 639	182	240 182	-182	240 000
Ostatní kapitálové fondy	29 116			29 116		29 116
Oceňovací rozdíly z přecenění maj. a záv.	-1 694			-1 694		-1 694
Zákonný rezervní fond	48 000	664	18	48 018		48 018
Nerozdělený zisk minulých let	123 069	788 406	21 622	144 691	-102 160 101	304 690
Neuhrazená ztráta minulých let		-346 593	-9 505	-9 505	-3 837	-13 342
Hospodářský výsledek účetního období 2013	160 101	-139 910	-3 837	156 264	-156 264	0
Vlastní kapitál	598 592	309 206	8 480	607 072	-24 700	606 788

Zdroj: vlastní zpracování

Základní kapitál zůstává ve výši základního kapitálu nástupnické společnosti, protože základní kapitál zanikající společnosti byl vyloučen v plné své výši. Nerozdělené zisky z minulých let jsou sečteny a následně navýšeny o zisk r. 2013 nástupnické společnosti ve výši 160 101 TCZK a sniženy o 102 TCZK, což představuje rozdíl mezi základním kapitálem zanikající společnosti a hodnotě na účtu 061. Neuhrazená ztráta minulých let je navýšena o ztrátu r. 2013 zanikající společnosti ve výši -3,837 TCZ⁵²

3.5 Uložení dokumentů do sbírky listin a zápis fúze do obchodního rejstříku

Dne 4. června 2014 byl projekt fúze uložen do Sbírký listin vedené Krajským soudem v Ústí nad Labem a oznámení a jeho uložení do Sbírký listin v Obchodním věstníku bylo zveřejněno dne 6. června 2014.

Přeshraniční fúze sloučením mezi GEA Klimatizácia, s. r. o. a GEA Heat Exchangers, a. s. byla zapsána do obchodního rejstříku dne 15. srpna 2014.⁵³

⁵² Zpráva auditora k 1. 1. 2014

⁵³ Notářský zápis

4 Návrh optimálního převzetí obchodní společnosti

Při rozhodování, který typ převzetí je nejvhodnější je nutné zvážit mnoho hledisek, jako jsou například náklady na celý proces, hlavní cíl převzetí, vzájemná dohoda zúčastněných stran. Každý ze způsobů popsaných níže má své výhody ale i rizika, proto většina společností, které prochází procesem převzetí využívají služeb poradenských společností.

Mezi možnosti převzetí obchodní společnosti patří fúze nebo akvizice. Hlavní rozdíl mezi těmito způsoby spočívá v tom, že fúze je brána jako "přátelské" spojení, které je prospěšné pro všechny zúčastněné společnosti, zatímco akvizice je vnímána jako "nepřátelská" akce, z které vytěží obvykle jen kupující společnost. Převzetí pomocí akvizice je v porovnání s fúzí sice časově méně náročné, ale z pohledu kupované společnosti nejsou právně vymezena práva jejich členů a zaměstnanců, což sebou pro ně přináší značná rizika spojená s dalším vývojem společnosti, jako například hromadné propouštění. Jelikož je fúze dlouhodobý proces s jasně vytyčenými pravidly, kterého se účastní společnosti se stejným zájmem a cílem, je jejich realizace ve většině případů úspěšná a přináší do budoucna oběma zúčastněným společnostem výhody.

Fúze mohou probíhat dvěma způsoby, a to buď sloučením, kdy jedna ze společností zaniká a její jmění přechází na již existující společnost, nebo splynutím, kdy zúčastněné společnosti zanikají a vzniká nová společnost. Vzhledem k tomu, že při fúzi sloučením nevzniká nová společnost, je její realizace jednodušší.

Akvizice se dělí na kapitálové, při kterých dochází k převodu vlastnického podílu v nakupované společnosti a na majetkové, při kterých dochází k převodu aktiv, majetku, případných závazků jedné společnosti na druhou. S ohledem na možné způsoby uskutečnění kapitálových akvizic (nákupem akcií na burze cenných papírů, získání akcií při emisi na primárním a sekundárním kapitálovém trhu, výměna akcií či podílů) jsou pro kupující společnost snadněji uskutečnitelné oproti majetkovým akvizicím. Navíc obvykle nedochází k větším změnám ve fungování kupovaného podniku. Oproti tomu majetkové akvizice jsou z obecného hlediska složitější (odepisování majetku, tvorba zákonných

opravných položek a rezerv), dále je nutné uzavření smlouvy o prodeji schválené valnou hromadou.

Jako neoptimálnější způsob převzetí obchodní společnosti zahraniční osobou jsem shledal přeshraniční fúzi sloučením, který se nejčastěji používá v případech kdy jedna společnost vlastní většinový podíl v druhé společnosti. Zúčastněné společnosti obvykle patří do nějaké větší skupiny. Jinak tomu nebylo ani v případě výše uvedené fúze mezi GEA Heat Exchangers, a. s. (nástupnická společnost) a GEA Klimatizácia, s. r. o., kdy nástupnická společnost byla jediným akcionářem zanikající společnosti a vlastnila všech 100 % jejich akcií. Nástupnická společnost patří do skupiny GEA Group, která je také jejím vlastníkem. Další významnou fúzi tohoto typu realizovanou v posledních letech byla přeshraniční fúze společnosti v rámci skupiny Metrostav. V roce 2013 zanikla sloučením slovenská společnost Metrostav SK, a.s., do české nástupnické společnosti Metrostav, a.s. Důvodem této fúze byla snaha o zefektivnění podnikání skupiny na území Slovenské republiky.

Závěr

Hlavním cílem této práce bylo pochopení problematiky přeshraničních fúzí. K jeho dosažení bylo nutné nejdříve získat určité teoretické znalosti, které byly poté doplněny na konkrétním příkladu přeshraniční fúze a pomohly k vlastnímu návrhu optimálního převzetí obchodní společnosti v závěrečné kapitole.

Přeshraniční fúze jsou stále více aktuální téma. Vzhledem k trendu dnešní doby, kdy dochází ke globalizaci světového obchodu. Konkrétně v Evropské unii se jednotlivé členské státy snaží odstranit tržní bariéry, aby umožnili společnostem vstup na zahraniční trhy. Z tohoto hlediska České republice výrazně pomohl vstup do Evropské unie v roce 2004 a přijetí Zákona o přeměnách, čímž se dostala do skupiny států, kde je možné realizovat přeshraniční fúze všech obchodních společností a družstev.

V poslední letech výrazně vzrostl počet nákupů a prodejů firem. Což dokládá průzkum společnosti TPA Horwath, který se zaměřil na analýzu počtu uskutečněných přeshraničních fúzí v České republice od roku 2008 do roku 2014. Za toto období byl zrealizováno celkem 110 fúzí. Z toho do České republiky fúzovalo 79 společností a z České republiky touto cestou odešlo 55 společností. Nejčastějším státem, ze kterého společnosti fúzují do České republiky je Slovensko s celkovým počtem 40 uskutečněných fúzí, což představuje nadpoloviční většinu. Do této početné skupiny společností patří i výše zmíněná fúze slovenské GEA Klimatizácia, s. r. o. a české GEA Heat Exchangers, a. s. Nejlákavější destinací pro fúzi našich společností je Lucembursko s celkovým počtem 13 zrealizovaných fúzí. Mezi hlavní důvody realizace těchto fúzí patří snížení administrativních nákladů a celkové zjednodušení struktury společnosti, ale také finanční a daňová optimalizace.

Základním prvkem českého právního řádu, který se zabývá ustanoveními týkajícími se přeshraničních fúzí je Zákon o přeměnách. Dále se české zúčastněné společnosti řídí Desátou Směrnicí a Směrnicí č. 90/434/EHS. V případě, že nástupnická obchodní společnost bude mít sídlo v jiném členském státě, řídí se fúze právním řádem tohoto státu.

Jelikož jedním z důvodů pro realizaci fúzí je snaha podniků dosáhnout výhodného konkurenčního postavení, jsou v některých případech nutné zásahy antimonopolního úřadu, aby nedošlo narušení či dokonce odstranění hospodářské soutěže. Tuto funkci plní v rámci Evropské unie Evropská komise a v České republice zastává tuto roli Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Po získání teoretický znalostí jsem se v závěrečné části této práce zaměřil na konkrétní případ přeshraniční fúze mezi českou společností GEA Heat Exchangers (nástupnická), a. s. a slovenskou společností GEA Klimazizácia, s. r. o. (zanikající) uskutečněnou v roce 2014. Jsou zde popsány jednotlivé kroky celého procesu od rozhodnutí k realizaci až po zápis do obchodního rejstříku.

I když je v současné době snaha harmonizovat právní systémy jednotlivých států, je stále mnoho oblastí z hlediska přeshraničních fúzí, které je potřeba lépe upravit a specifikovat a podpořit tak snahu podniků v rozvoji podnikání.

Seznam použité literatury

Citace

Auditor report and financial statements_2013 [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.gealvz.cz/?L=16>

BEJČEK, Josef. *Soutěžní politika a fúze v evropském kontextu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 389 s. ISBN 978-80-210-5067-9.

Daňový řád a přeměny obchodních společností a družstev [online]. 2012 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/danovy-rad-a-premeny-obchodnich-spolecnosti-a-druzstev-86756.html>

GEA Heat Exchangers: o společnosti [online]. 2014 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.gealvz.cz/?L=16>

JOSKOVÁ, L., ŠAFRÁNEK, J., ČOUKOVÁ, P. a T. PODŠKUBKA: *Fúze - právo, účetnictví a daně*. Praha: Linde Praha, a. s., 2012. ISBN 978-80-7201-885-7

Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků

Notářský zápis [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=411708>

Oznámení pro zaměstnance [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.gealvz.cz/?L=16>

Projekt přeshraniční fúze [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=411708>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26 října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností

Směrnice rady 90/434/EHS, o společném systému zdanění při fúzích, rozdělení, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společností z různých členských států.

SMRČKA, L. *Ovládnutí a převzetí firem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-442-1

SYNEK, M: *Manažerská ekonomika - 4. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-1992-4

Účetní řešení fúzí obchodních společností [online]. 2007 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d3045v4030-ucetni-reseni-fuzi-obchodnich-spolecnosti>

Účetní závěrka 2013 [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=411708>

VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí (vyšší účetnictví)*. 3., aktualiz. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005, 508 s. ISBN 80-7273-127-0.

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev

Zákona č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.

Zákon č. 445/1991 Sb., o živnostenském oprávnění

Zákoník práce č. 262/2006 Sb.

Zpráva auditora k I. I. 2014 [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=411708>

Zpráva pro věřitele a akcionáře společnosti [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.gealvz.cz/?L=16>

Zpráva představenstva o přeměně [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: <http://www.gealvz.cz/?L=16>

2014 rekordní rok přeshraničních fúzí [online]. 2015 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z:
http://www.crestcom.cz/tiskove_stredisko/presscenter.php?p=text_detail&idfirmy=182&idslozky=3584&idtextu=25483

Bibliografie

BRUNER, Robert F. *Applied mergers and acquisitions*. Hoboken: John Wiley & Sons, 2004, xxvi, 1029 s. ISBN 0471395064-.

DVOŘÁK, T. *Přeměny a přeshraniční přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7357-970-8.

HLAVÁČ, J. *Fúze a akvizice: proces nákupu a prodeje firem*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010, 129 s. ISBN 978-80-245-1635-6.